

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

FŐSZERKESZTŐ: DR. FEJÉR ANTAL.	Megjelenik a lap minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: SEVOBODA TESTVÉREK Kereskedése, hová a lap szállami részét illető külföldiek, hirdetések, előfizetések külföldiek	Nyilatkoztató cikkeket soronkint 40 fill.-ért közöltetnek. — Egyes lap ára 20 fillér. — Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.	FELELŐS SZERKESZTŐ: LAKATOS MIHÁLY.
--	---	--	---	---

Az iparfejlesztés.

Az u. n. állami kedvezményekkel ma már teljesen tisztában vagyunk. Negatív jellegű kedvezmény, mely jó, ha egyébként is kedvező az ipar helyzete. De bizony egy maga nem lehet hatással arra, hogy emelje az ipart. A harmadik ilyen törvényünk van, de a legutóbbi romlott gazdasági korszakban alkottatván, nem látjuk eredményeit, igazolván azt, hogy állami jóakarata még vajmi kevés életerős ipar teremtéséhez. És így osztrák oldalról az állami kedvezmény ellen intézett támadásoknak tárgyi alapja nincs. Az állami támogatás rendszerre bármily megokolt is legyen hazai viszonyaink közepette, ugyancsak a tapasztalat igazolja, szintén nem elegendő a nagy nemzeti cél elérésére.

A magyar iparpolitikának e két eszköze csak szubszidiárius jellegű s hogy nálunk nagyobbra nőtt, azon visszas helyzet folyománya, hogy a közös vámterület kényszerrel a kerülő uton való haladásra s állam költségen kell ez oldalról a közönség hátrányai ellen védekezni, oly helyzet, mely sehol a világon elő nem fordul, mert etikailag teljesen tarthatatlan is.

Egyébként is a szegény magyar iparfejlesztésére mindig csak etikai eszközök állanak rendelkezésre, ami szükséges ugyan, mert a gazdasági életből sem hagyhatók ki, meg is becsüljük, de elvégre is ipart csupán biztatással, lelkesítéssel teremteni nem lehet.

Ilyen etikai eszköz, amiből élni kellene a magyar iparnak, az iparpártolás, a nemzeti érzésnek szolgáltatása való bajtása. Ez is speciális magyar iparfejlesztési eszköz. Bizonyára nem kicsinyeljük a magyar társadalom nemese és becses felhevülését, mely iparunkat ösztönzi és elevenebb tevékenységre serkenti, azonban mérőben érzelmi alapokra anyagi kérdésekben biztonsággal építeni nem lehet. Az érzelmi momentumok egészen közepesen nyilatkoznak meg, határozataik nyilvánosságra hozással hozhatók, de egészen más az egyéni cselekvés, a mindennapi életben való érvényesülés.

A magyar ipari fejlődés főbb akadályai: a magyar társadalom kedvezőtlen közszelleme,

az ipari pálya lenézése, a munka iránt való tiszteletlenség, az avult nézetek uralma, a relative és abszolút kevés munkaerő és szakképzettség hiánya, a tőkének bizalmatlansága.

A kormány iparfejlesztési politikája, az állami beavatkozása ezt nem pótolhatja és sajnosan csak konstatálunk, hogy a magyar társadalmi munka messze mögötte marad a kormány tevékenységnek s társadalmunk ma is mindent az államtól vár a tulajdonos viszi az állami protekczióval gazdagsági politikát. Az állami kormányzat legfeljebb az akadályokat hátríthatja el, az utat egyenesítheti s a kereteket adhatja meg, szolgáltatása rendelkezési politikáját, de a valódi alkotás a társadalom kötelessége. Az iparfejlesztési politikát nálunk egy fogják fel, hogy ilyet csak az állam üzhet s az állami feladatok köréhez tartozik, bolott mindez ép úgy tartozik a társadalmi feladatok csoportjához s az angol, német, amerikai hivatalos ipari politika erőt, tartalmaztat csakis a társadalmi tevékenység által nyer, mert e nélkül nem képes érvényesülni a legszébb hivatalos törekvések papíron maradnának, amint ez hazánkban vajmi gyakran bekövetkezik.

A közgazdasági politika igazi bordonója maga a társadalom. Nálunk azonban hidegen hagyják ezt a nagy gazdasági kérdések, melyek lázba hozzák a nyugatot. A hivatalos iparpolitikának ez állapot tehát nem előmozdítója, hanem egyenesen gátja s addig nem is bizunk, lájdalom, sikerben és eredményben, míg a magyar társadalom e téren passzív, invenzió és akarattal nélküli bátran, de keményen szólva — renyhé marad s mindent az államtól, állami intézkedéstől vár s öltébe tett kezekkel várja, lesi az önálló vámterület tulajdon mikor bekövetkezhető esélyeit.

A képviselőház ülései. A május hó 9-én tartott ülésben a képviselőház tisztikarát a következőképp alakította meg: Alelnökök: Feilitsch Arthur báró, Jakabffy Imre; házelnök: Csávossy Béla; jegyzők: Darvasy Aladár, Eszterházy Kálmán gróf, Hertelendy László, Kovács Pál, Nyegre László, Rákosi Viktor, Sturmán György, Szócs Pál. A választás

után kiarsolták a ház osztályait, majd Jakabffy Imre alelnök bemutatja a miniszterelnök átíratát, amely szerint a király a delegációkat május hó 14-re összehívta. Erre elhatározták, hogy a delegátusokat a szordai ülésen fogják megválasztani. A május hó 10-diki ülésben Perczel Dezsd alelnök indítványozta, hogy miután a ház megalakult vegye jegyzőkönyvébe a Jókai halála felett kifejezett részvételt. Ezután bemutatta Csánádvármegye kérvényét aziránt, hogy a királyi kabinetiroda ne német, hanem magyar nyelven levelezzen a törvényhatóságokkal. Tisza István felvilágosította a házat, hogy a kabinetiroda minden magyar hatóságghoz magyar iratot küld, de a könyörödményekre egy németnyelvű blaukotta van, s ilyet küldtek Csánádvármegye is. A király azonban, ahogy az esetről értesült, elrendelte, hogy magyar blankettákat is készítenek és Magyarországon ezeket használják. A miniszterelnök beterjesztette a kvóta bizottság megalakításáról szóló határozati javaslatot és a számszék érvényesítését. Ezután következett a pénzügyi expoé. Lukács pénzügyminiszter először beszámolt az 1902. évi zárszámadásról és örömmel jelentette, hogy az eredmény 20 millióval kedvezőbb volt az előirányzatnál, jelezte azt is, hogy az 1903. évi zárszámadás jóval kedvezőlenebb lesz, mert az obstrukció az 1903. évben 55—56 millió koronától fosztotta meg az államot, s hogy ez az államháztartását meg nem reudította, a pénztári készletnek, a jó termésnek és a buza jó árának köszönhetjük. Az 1904. évi költségvetés szerint a kiadás 108 millióval, a bevétel 106.3 millióval emelkedik. A bevételi többleten adóemelés is szerepel, még pedig egyenes és fogyasztási adó 16 millió koronával, azonkívül emelül kell a bevételek alapját is 3—5% kal. Ezután részletesen ismertette a költség előirányzatot, melyben 1190084621 korona kiadással szemben van 1190081945 korona bevétel, a felesleg tehát 597324 korona. Ezután takarékosságra intette a törvényhozást, mert félt, hogy az új törvényekben és törvényjavaslatokban főlhalmozott tömördek friss kiadás felülmenti az államháztartás egyensúlyát. A költségvetést a pénzügyi bizottsághoz utasították. Ezután Nyiri honvédelmi miniszter beterjesztette a hadmenteségi díj állapotról, a honvéd menedékházakról és a magyar állami alapítványi helyeken elhelyezett ifjakról. Végül megválasztották a bizottságokat. A képviselőház május 11-én Perczel Dezsd alelnök bemutatja a kérvényeket, nevezetesen a karlocazi metropolita kérvényét, hogy a görög-keleti egyházat ezután ortodox egyháznak nevezzék, bejelenti, hogy a ház bizottsági meg-

alakult és hogy Lengyel Zoltán és Zboray Miklós mentelmi jogukat megértésért az elnökségnek bejelentette. A mentelmi bizottsághoz utasították. Ezután felolvasták a pártközi indítványt, mely a Rákóczi hamvainak hazahozatalát elrendelő királyi kézirat alkalmából megbizsa az elnököt a ház hálájának tolmácsolásával. Az indítványt általános helyesléssel fogadták s megokolást péntekre tűnték ki. Ezután megválasztották a delegáció tagjait, mire hozzáfogtak a közönségi és körjegyzői illetményeinek szabályozásáról szóló javaslatához. A vitát Nyegre László vezette be tartalmán becsülddel az általánosban hozzászóltottak: Sággy Gyula, Hellebronth Géza, Darányi Ignác és Tisza István gróf. A szónokok a jegyzői állás új szervezését, a szolgálati pragmatikát, a jegyzői nyugdíj rendezését, az adó reformját és közönségi terhek könnyítését hangoztatták. Tisza gróf a javaslatokat helyeselte, de ezeket a kérdéseket csak a közügyek rendezésekor akarja megoldani. A közügyek terhen egy módosítással már most könnyíteni fog. A javaslatot erre általánosban egyhangulag elfogadták. A részletes tárgyalásban résztvettek Sággy Gyula, Hellebronth Géza és Tisza István gróf. Úls végén Molnár János interpellált a Rába szabályozás ügyében. Kiadta a miniszterelnöknek 12-én nem volt ülés. A máj. 13-án tartott ülésben bemutatta azon 80 képviselő névsorát, kikből az új ülészakban kifogjak sorsolni az összerfolytósági bíróságokat. Belicska Beni, mint az igazoló bizottság előadója jelent, hogy Rónay Elemér új képviselő megbízó leveleiben hiba van. A bíráló bizottsághoz utasították. Erre hozzáfogtak a napirendhez. Podmaniczky Frigyes báró okolta meg a Rákóczi hamvainak hazahozataláról szóló királyi kézirat alkalmából tett pártközi indítványt lelkes hangon és felbuzdult lélekkel, a midőn beszéde végén háromszor azt kiáltotta: *éljen a király!* az egész ház vele tartott. Elnök a ház kívánására az indítványt tárgyalásra tűzte. Thaly Kálmán mondott lefolytós beszédet, melyben Rákóczi nemes alakját és a királyi elhatározást dicsőítette. A képviselőház egyhangulag elfogadta az indítványt és nyomban atkülttek a förendi házhoz. A napirend második tárgya volt a *jegyzői illetményeinek kiegészítéséről szóló javaslat* részletes vitájának folytatása. Reztettek benne Hellebronth Géza, Babó Mihály, Szulay László, Horváth Gyula, Tisza István gróf. Mindnyájan módosításokat nyújtottak be, melyek közül azonban csak a Tisza Istváné és a Babó Mihályé fogadták el. Az első arról szól, hogy az állami segédletet bizonyos esetekben a közönségnek utalják ki, az alábbi pedig

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZAJA.

A nők társadalmi helyzete hajdan és most.

Írta: ENYEDYNÉ K. ELIZ.

Ezek a szokások azonban még mind abból az időből valók, midőn még bálványimádók voltak óseink is. Krisztus születésével egy új korszak kezdődött s a szűz Mária által fölmagasztalt női nem kezdett kitemelkedni elnyomott helyzetéből. „Férjednek hatalma alatt legyen” szözlött az Úr parancsa, de csak a keresztény vallás magasatos tanai tudták megértetni a férfival, hogy ez a hatalom nem a nyera erőben, hanem a lélek nemesiségének erejében kell nyilvánuljon, a férfi gondolkodása után kell haladnia s az érzelmei világa, a férfi lelkéből kell kiinduljon az a világitó sugár, a melynek nyomán a nőnek haladnia kell.

A keresztény üldözések lezajlása után egy eszményi szép kor hajnala derengett az újjászületett emberiség fölött. A vallásosság szellemétől áthatott emberiég szívében neumesebb érzelmelek ébredtek föl. A nőt nem tekintették többé tárgynak, a férfi szolgálójának, hanem egyenjogú házastársnak és soha nagyobb tiszteletet nem környezte a nőt, mint abban a korban. Kitűnik az abból is, hogy midőn az akkori szokás szerint a nemes ifjakat lovagokká avatták fel, megkellett esküdniük arra, hogy a női becsületért mindig vikra szállanak és az özvegyeket és árvákat védeni fogják, azért nevesik ezt a kort lovag korának is és ezeknek a nemes felekől gondolkodású férfiaknak méltó párjai voltak akkor a nők, kiknek nevelésére akkor már szintén nagy gondot fordítottak, s a hűnek lelki világa híven követte a férfit és érzelmelek magas szárnyalásában. Különösen a szerelmet olyan ideális, eszményi szempontból fogták akkor föl, mint még

sem azelőtt, sem azóta soha! Páratlanul áll, ez a kor a világ történelmében.

Következett azonban a reformáció kora s ezzel a nő kérdése ismét más irányt vett. Míg a lovagkor alatt az ideális érzelmelek uralodtak, addig a reformációval a realia eszmék jutottak érvényre. A közép kor első felében — a lovag korban — a leányokat többnyire klastromokban nevelték, s habár bevezették őket a tudomány és művészet ágába is, mégis a nevelés inkább vallásos szellemű volt. Luther Márton már elismerte a leányképzés szükségét, a hol a nők szabadabb, világiasabb szellemben nevelkedtek.

Óriási nagyot haladt ebben a korban a nevelésügy, de a nőt nem helyezték többé olyan eszményi világitásba mint azelőtt. Helyzetét ember szempontról mérlegették a ahol mérten adtak jogokat is neki, habár, bizonyos tekintetekben az egyház ellenőrzése nyilvános szerepléseket és ahol kellett hatalmat gyakorolt felettök. Így pl. kivágot ruhában nem volt szabad a templomban megjelenni, az elbukott nőre pedig ki volt mondva, hogy levágot hajjal „ekléssáit kövesse” stb. Nagy volt az egyház hatalma ebben a korban, de már magában az az éles ellenőrt, a mely a katolikus és protestáns vallás között fönalott ingadosóvá, habozóvá tette a jellemeket s a 17-ik századra már óriási hatást gyakoroltak Voltaire és Rousseau elvei. Ez a két isten tagadó minden pozitív hitnek ellensége volt, s teljes erejékből az egyház megdöntésén fáradoztak. Rousseau szerint az isten létében és a lélek halhatatlanságában vetett hit csak a kedély szükséglete eseket az elveket a rokonérzelmelek egész serege követte, a kik a legelkeseredettebben léptek fel a gúny és rágalom fegyverével minden vallás ellen.

Mi volt az edénye ennek? A vallástalanság, a mely akkor Franciaországban felütötte fejét, borzasztó következményei voltak. Előszörban is a hitvesi kötelekek meglazulása. A

hitvesi hűség, szeretet mint teljesen elavult divatból kiment fogalmak tekintetbe sem vettek. A botránys az erelmi kalandok végtelen sorozatából állott az akkori társadalmi élet. Maga a fejedelem, a koronás király járt buzditó példával elől s a törvényes feleség mellett ott tartotta udvarában kedveseit is Pompadour marjánót, Du Barry grófnőt, a kiknek politikai befolyását még a történelem is elismeri. Az erkölcsi süllyedés legelső fokán álló francia fönemesség pedig követte uralkodója példáját a nem volt szent előtűt meg a békes polgárok családi szentélye sem. Milyen óriási süllyedés volt az erkölcsöknek! Milyen megalázása a női méltóságának. Szomorú következményeiben borzasztó kor volt ez mert akkor ütött ki az egész Európát megrázó francia forradalom.

A vallástalanság s az azt követő erkölctelenség minden jobb érzést kiolt az emberek szívéből. Forrongásban volt az egész ország. A forradalmi eszméktől meztisztult nép ezrével járta be Páris utcait s a neki vadult, ordító férfiak seregében ott találjuk a „Marseillist” éneklő nők tömegét. Ki ne hallott volna a francia rémuralom borzasztó napjairól? Mikor elég volt, hogy valaki gazdag előkelő és nemes legyen, hogy képviseljenül a vörpán hercezlőjek érte? Ott volt közöttük maga a király XVI. Lajos és felesége, a királyzó Mária Antonietta. Maria Terézia leánya a megazálhatlan sokasága a francia nemeseknek s milyen szomorú világot vet az akkori francia nők lelkiéletére, már magában az a pusztító, hogy míg a férfiak ezt a hóhér munkát végezték — addig aszonyaik körülültek kötéllel a vörpádot és annyi fordított szomót kötöttek bele haranyájukba a hány fej megrördült a nyaklő alatt. Milyen iszonyú kép! Milyen elfajulás a női gyöngédségnek és milyen elrettentő példa arra, hogy hova tudja vezetni a férfi befolyásával a nőt!

Borzasztó idő volt ez! A szabad szerelmet nem korlátozta senki és semmi. Mint eső után a

gyom úgy szaporodtak a vallást megvető, államot felforgató forradalmi eszmék hatás alatt a vadházasságok számai, s milyen jellemű annak a kornak erkölcsi érzületére az, hogy midőn a nemzetgyűlés életbelepette a polgári házasságot s kimondotta, hogy a házasság nem egyéb polgári szerződésnél és törvénybe iktatta a válás lehetőségét, csak magában Párisban 27 hónap alatt 5994 válást hirdettek ki!

És ez 1792-ben történt, tehát már a 19-ik század közüben! A magasabb fokú civilizáció, a felvilágosodottabb korban így becsülték meg Franciaországban a nőt.

S ha most összehasonlítjuk a borzalmas francia forradalmat a mi szabadságharcunkkal, milyen élesen kiválók az ellentét a kettő között. Milyen dicsó, magasatos eszmék adtak fegyvert a mi férfaink kezébe. Harcolni egy szent meggyőződésért, kivívni a haza függetlenségét, s a nőt, a magyar nőt ugyanancz eszméktől föllekésítve híven kitartottak a férfiak oldalán. Sokan közülük férfi ruhában küzdöttek végig a szabad ságharcot, teljesítették a legnehezebb feladatot a háborúban — a közönséglátást, ápolták a sebesülteket, földmi szerekkel látták el a kimerült csapatokat, a mikor már mindennek vége volt megasztották a férfival a bujdosás és száműzetés keserű napjait is. Ime egy fölemelő példa arra, hogy ha a férfi szent, magasatos eszlők, eszmék hevítik egy a nő is igyekezik arra a szellemi magasságra helyezkedni, a melyen a férfi áll.

A szabadságharc lezajlása után nyílt azonban még csak igazán tere a nőnek arra, hogy teljesen ne hivatásának élhessen. A sajtószabadság megadásával fellendült a magyar irodalom, fölpezsedt a magyar társadalmi élet s nagy-nyáink szabad idejüket e kettő között osztották meg. Ennek az időnek aszonyait szeretném én példányképp állítani a mostaniki élők. Nem kötötte azokat úgy le a divatkérdés mint a mai nőket.

(Folyt. köv.)

arról, hogy az egyszer megállapított segítő állandó legyen. Ezek után a javaslatot részleteiben is elfogadták. Ucs végén **Buzáth Ferenc** nappeltársa a közoktatásiügyi miniszter a katolikus lelkészek megítélésében. Az interpellációt kiadta a miniszternek. A képviselőháza május hó 14-én tartott ülésében **Ferczel Dozsa** elnök bejelentette, hogy **Apponyi Albert** gróf lemondott a delegációbeli tagrágról és négyhóna a badang idót ker. A lemondást tudomásul vették és a szabadságot megadták. Ezután elfogadták a köznevelési és körjegyzők fizetésrendezéséről szóló javaslatot harmadszori olvasásában. Hétfőn formális ülést tartottak a bizottsági jelentések átvétele végett. A legközelebbi gyűlés csütörtökön lesz.

Uj vasutépítés iránti mozgalom.
A mellett, hogy a székely vasutak madéfalva-szászrégeni szakaszának kiépítése, vagy legalább is az építés megkezdése most már rövid idő kérdése. Udvarhelymegye törvényhatósága a múlt hó 22-én tartott gyűlésében elhatározta, hogy egy Nagyvárad—Kolozsvár—Marosvásárhely—Sepsiszentgyörgyön át Kónstánziáig vezető új vasutvonal kiépítését szükségesnek és a Székelyföldre néző előnyöknek tartja és iránnyban a kereskedelmi miniszterhez feliratot intéz és azt küldött utján adja át. Udvarhelyvármegye ezen vasut ügyében a felirat bemutatása előtt e hó 15-ére értekezlet tartását tűzte ki a arra a szomszéd vármegyékkel is meghívta, de hogy vármegyénket valaki amaz érdekelten képviselte volna, arról nem tudunk, pedig ez a vonalrés kiépítése különösen az alsóközépségi réteg közelről érinti, mert Sepsiszentgyörgyöt át közelébb hozná a vidék lakosságát az országos hálózathoz. mint a madéfalva—zászrégeni vonal is.

Iparfejlesztés. A kereskedelmiügyi miniszter az iparfejlesztés érdekében igen fontos rendelkezést becsatolt ki a közel napokban. Utasította ugyanis a kerületi iparfelügyelőket, hogy valahányszor városokban vagy járási székhelyein hivatalból megjelennek, keressék fel a törvényhatóság elnököit, tisztviselőit, a város polgármestereit s a főszolgabírákat és szerezzenek tőlük információt arra nézve, hogy az illető városban vagy járásban melyik iparág támogatása, vagy minő új iparág meghonosítása volna kívánatos. A szerzett információk alapján aztán az iparfelügyelők jelentést tesznek a miniszternek. honnan aztán a megfelelő intézkedések megtörténnek.

A jegyzők fizetése. Ellenzéki oldalról kortes javaslatnak keresztelt, de megélhetés szempontjából valóban hűzogatott községjezők fizetése rendezési törvényjavaslatot is letárgyalta a múlt héten a képviselőház, melyet mind annak dacára minden párt egyértelműleg fogadott el. Jelölt annak, hogy maga az ellenzék sem tudta elhinni, hogy Tisza István kortes foglalkoztatásait igazságot és nyújt elégtételt az ország egyik legterhebb munkájának, kiknek vállán a közügyek elintézésének és végrehajtásának a legnagyobb terhe nyúszik. Ezzel tehát az összes közigazgatási tisztviselők megfelelő javadalmazásának kérdése, habár ideiglenesen is, megvélve oldva, miután a főrendiház hozzájárulása után remélhetőleg a kir. szentesítés is rövid idő alatt be fog következni, kilátás van arra, hogy még az év első felében miként az állami alkalmazottaknál történt, a közigazgatási tisztviselők is hozzá jutnak megérdemelt fizetési pótlókuhoz, a mely az évi január hó 1-től kezdődőleg lett előirányozva.

Gyűjtési engedély Sierda város temploma javára. Csikszentmárton város róm. kath. hitközsége kérelme folytán a belügyminiszter megengedte, hogy az építési tervelt templom építési költségeinek beszerzése céljából az országterületén egy előre egy év tartama alatt két gyűjtőkönny mellett könyörödmény gyűjtésének, a gyűjtéssel megbízandó egyének termő szentesen kötelesek lesznek mindenütt a hol gyűjtési szándékuknak személyi szonosságuk igazolása végett az illetékes helyi hatóságnál előzetesen jelentkezni.

A pénzügyi bizottság jelentése és a székely vasutak. Az általános érdeklődéselt vari beruházási törvényjavaslat már a pénzügyi bizottság retortáján is keresztül ment a múlt héten a képviselőház elé kerül. A javaslat felletti bírálatát **Heltai Ferenc** oklándi székely képviselő mint a pénzügyi bizottság elnöke foglalkozott s ő szerkesztette meg ezen bizottságának a törvényjavaslata vonatkozó nagy tanulmányra való jelentését is. Heltai a külön lenyomatban is megjelent jelentésben kiemeli, hogy a székelyvasutvonal kiépítését a nemzeti politika nagy érdeke követelik a ép azért az egész közvélemény oasantlan helyesléssel fogadta, hogy a törvényjavaslat az egész székelyvasut kiépítését tervezi, csupán a székelyudvarhely — marosvári szárnyvonal marad el, és hangalyozta a Székelyföld azon jogosult kívánását, hogy a vasutépítési munkái ne csak Szászrégen földjén, hanem egyidőleg **Madéfalva felől is kezdessenek meg.** Ezt a miniszter meg is ígérte.

Válasz „Hidegségi”-nek.

(Ismét a hidegségi iskola” című cikkre.)
Tekintetes Szerkesztő Ur!
Becsés lapja idei 18. számában „Ismét a hidegségi iskola” címen „Hidegségi” név alatt egy cikk jelent meg. Bár későn értesültem róla, de az igazságszeret nem engedi, hogy e

cikket — mint tendenciózust — agyon hallgassam. Mély tiszteléssel hátkorkodom azért tek. szerkesztő urat kérem: kegyeskedjék ebbeli soraimnak becsés lapjában helyet engedni.

Nevezett cikkben „Hidegségi” egy kis reklam csinálást kísérel meg a Hidegségen tervezett iskola építési s erre vonatkozó egyéb eljárások ügyében és ez nem volna baj, csak tenné az igazságnak megfelelően és ne akarna máshová ütni, mint ahova nézni látszik; de az már nemcsak baj, hanem meghélygeztése méltó is, ha a nyilvánosság elé vite egy ügyet, erre vonatkozólag elhallgat, vagy pláne elferdít olyan dolgokat, melyek miatt a közönség félreérti és magyarázza az egész ügyet s ha még hozzá ezen eljárásával másokat méltánytalanul meg is gyanoit.

Pedig ezt tette „Hidegségi” említett cikkében; mert a hidegségi iskola-építésre, valamint az ügyben tett eljárásokra nézve a való tény-álladék ez:

Mikor 1902-ben el lett határozva a község és róm. kath. iskolaszék, akár hitközség (mert e kettő csaknem ugyanazon személyekből áll) együttes gyűlésében, hogy Hidegségen a község által okvetlenül iskola építendő és az is kimondatott, hogy e célból tervezés és költségvetés készendő. A község „értelmes vezetői” közül nem találkozott senki, aki ennek utána járjon, hanem a „homályos fogalommal bíró felekezeti elfogultság” fázadott saját költségén érte; s mi több, midőn a megbízott szakértő saját maga az elkészített rajzot és költségvetést községünkbe hozta, ismét a „homályos fogalommal bíró felekezeti elfogultság” volt az, mely az ezen munkálatért járó 60 korona díjat — s jelen évben hozzá egy pótköltségvetésért ismét 16 koronát épen a felekezeti iskola pénzéből kifizette, mely nélkül a szakértő, amint jött, mehetett is volna vissza a község „értelmes vezetőit”. Ebből talán láthatni, hogy a róm. kath. iskolaszék, avagy hitközség, ezen iskolára vonatkozólag jogosan szólott — vagy „Hidegségi” szerint méltán „erőszakolta” bele kérelmezésébe az „értelmes vezető” előtt most már vörös posztónak látszó róm. kath. jelzőt.

De hisz maga „Hidegségi” is eleitől kezdve az építési segély kérelmezéséig felvett községi jegyzőkönyvekben szüntelen róm. kath. iskolát emleget. Tehát miért hallgatja el most mindezeket és miért változtat frontot „Hidegségi” említett cikkében? — Ja! mert akkor reklamszínalása nem sikerült volna.

Am itt a másik! Mikor a község által a hidegségi iskola felépítésére szánt 50, pótlódó kivételével, ez a nevezett ezérra elégtelenség mutatkozott s e miatt a segély-kérés kir. tanfelügyelő ur ajánlata alapján az Emkélvz tervezetett, ismét „Hidegségi” volt az, akinek, mert — állítása szerint — sok jó embere volt s van a kormánytól, rábeszélés folytán a község és hitközség együttes akarattal — a kir. tanfelügyelő ur előzetes felvilágosítása ellenére — az Emke helyett segélyért a magus kir. miniszteriumhoz folyamodott, de kérelme már a közigazgatási bizottság által vissza lett utasítva, mely idővezetés által az Emke 1903. évi költségvetéséből is a segély felvétele kimaradt; tehát e hátráltatásnak is „Hidegségi” volt az okozója; mert bár a „homályos fogalommal bíró felekezeti elfogultság” épen neki mondotta szemébe, hogy ily építkezési segélyt nem szokott adni a magus miniszterium, mégis az ő erőszakolásra kész volt ezt is megkísérelni, (tehát nem félt a felekezet az államsegélytől) csak segély jöjjön az építkezésre. Hat ezt is miért hallgatja el, sőt miért állítja megfordítva „Hidegségi”? Ja! mert akkor nem dőfhetne egyet azon a felekezeten, amelynek ő is emlőm növekedett.

Itt a harmadik. Az Emke nem elutasító közleményt küldött — miként „Hidegségi” állítja — hanem 5000 koronát ajánlott fel az építkezésre kölcsönképpen, (mely kölcsönt azonban sem a község, sem a hitközség el nem fogadott) s ezt sem azért tette az Emke, mert róm. kath. iskola építése forgott kérdésben, hanem azért, mert — állítása szerint — a kir. miniszterium rendelkezése alapján bármiféle jellegű iskola építésére csakis visszatérítés mellett adhat tetemesebb segélyt. Erről meggyőződhetett volna s meggyőződhet most is az okmányokból „Hidegségi”. S miért nem vette előbb erre magának a fázadást s csak azután irt volna hírlapi cikket.

Ja! mert akkor reklám csinálása nem domborodhatott volna egy ki, mint így — a tényálladék elferdítéséig.

De „Hidegségi” még kirokodik könnyeket is tud hullatni, melyekkel még az „elfogult felekezeti kisebbség” is szeretné megindítani. Nagyon sajnálja ő a nyomorral küzdődő népet és vadolja a „homályos fogalommal bíró felekezeti elfogultságot”, hogy ezt nem akarja belátni s még a nép tőrtét akarja szaporítani. És nem veszi észre a felvilágosított bölc, hogy ha már a népnek kell építenie, akár kath. vagy községi, akár állami legyen az az iskola, hát az építkezés terhe így is, úgy is a népen fordul meg; tehát nincsen rajta könnyítve, a tanító fizetése pedig kath. vagy községi iskolánál is államsegélyből eszközölhető s még is a jog is megmarad a választásra, ami — bármit mondjon is „Hidegségi” — nem megvételendő; mert hiába hivatkozik ő a gyimesbükk, rakotlyási stb. iskolákra, mivel ha most kath. tanítók vannak is azoknál, de könnyen lehet u

jövőben más vallású is, mert állami iskolához pályázni és kinevezetni bárkinék is — ha kválifikált — joga van, míg a választásnál ez máskép megy.

Az meg épen szenzációt keltő beszéd (mert itt n-m hallhatta „Hidegségi”) hogy legalább is a jóra való tanítóval szemben bármely választó a „Hidegségi” által feltálat szólásmódot használja (hisz államsegélyezéssel ez nem is történhetik).

Nade „Hidegségi” ugyannyira sajnálja a nyomorral küzdő népet, hogy nem bánja, sőt kívánja, hogy a nép építsen iskolát, csak hogy az állami legyen és ne katolikus; mert a nemzetiségi szempont is ezt követeli. Hat tisztelt „Hidegségi” tudja-e azt, hogyha gyimesbükkplokon nem lesz kivált 1853 től (és még meg előzőleg is) az az ön által lenézett felekezeti-ség, ugy ma ön nem sétalna Középköz községnek akkora magyar területűn, amekkorán jelenleg sétál? És tudja-e, hogy az ön által kívánva-kívánt állami iskola mellett a „község értelmese vezetői” őrizetétől származó kollégája ma-holnap a határrendezés alkalmával a község területéből akár egész hidegséget s még nagyobb területet is könnyen elszakíthat, a mit pedig egy róm. kath. vagy községi iskola fél tudna tartóztatni, mert az államnak mindegy fog lenni: akár középlok, akár Bükk községé legyen az a hely? S hat a község területére és érdekére ennyi gondot fordítanak az értelmese vezetői, hogy a homályos fogalommal bíró felekezeti elfogultságnak kell önököt erre figyelmeztetni?! Hanem azért történnék bármi „Hidegségi” állami iskola kell, még pedig úgy, hogy ne is az állam, hanem a „nyomorral küzdő nép” építse fel, mert ezt megszavazta a község értelmese többsége a homályos felekezeti kisebbségel szemben. Hat ha megszavazta az értelmese többség, akkor meg minek jajgat „Hidegségi” reklámjában a homályos, elfogult kisebbség ellen?

Ha megszavazta a többség, hát hogyan akaszthatja meg ezen ügyet mégis a kisebbség? De még tovább: a többség még kisebbség egyaránt most is ugyanazon személyekből áll — egy képviselő tagnak kivételével, — a kik kezdetül a kath. iskolát hangoztatták és kívánták. Tehát vagy akkor — jelen évig el — az „értelmese többség” is „elfogult, homályos fogalommal bíró felekezeti” volt, vagy azóta — ki vált a jelen évben — ingadozó nádszállá vált s így emelkedett fel a többség magaslata. De mert „Hidegségi” előtt a felekezeti elfogultság a többségre jelenleg nem vonatkozik: áll tehát rájuk a második állítás. S így értendő: miért lett a képviselőtestületnek egy részét (többsége) most már „értelmese vezetője” a községnek, másik (kisebbsé) része pedig „homályos fogalommal bíró elfogult felekezeti”.

Ugyanis a szomszéd községből jött s illetéktelenül a képviselőségbe felvett új tag által új felrészitő vér csöppent a régi képviselőtestületbe. Nos ennek az új vérnek pezsegnie kell, ki kell tornia magát annál inkább, mert találkozik vele rokonérzelmű egyén, a ki már most pástor akar lenni akol és nyáj példül. S ime ennek érdekében pezsdülni kezdett az új vér az új tag becsapeneése által a képviselőtestületben, melynek többségét azonnal „értelmese vezetőkké” varázsolta „Hidegségi” előtt, a ki szintén e célból verni kezdte a világ piacán a nagy reklám dobát. Ni a lóhá!!

Mert hát tessék tudni: községi, meg vallási és nyomorúsági érdek, meg oda, de az állami tanítóval a felekezeti, vagy községiemél több a gázsija. S nos e személyes érdekek szemben mi a köző, mi a jog, mi bármi egyéb „Hid-gségi” előtt, csak ő csejárt érje, ha mináért másoknak a meggyauisítása árán is?! Mert hogy „Hid-gségi” hallotta volna a homályos fogalommal felekezeti kisebbségtől — nem „uton-utfélen”, de még szobában is — a hidegségi iskola felekezeti jellege mellett való ágitálást, ez egyszerűen nem áll s csak legfőlebb az ő tejbében szülemlett bogaras gondolás saját reklámjának támogatására; hanem azt igen is hallhatta s hallhatja most is, hogy ha állami iskola akar lenni a hidegségen, akkor építtesse az állam és ne a község, vagy ennek a népe; ha meg a község, vagy népe építi, ugy ezen ügyben a községnek törvény szerinti rendelkezési joga meglegyen. Ez a kívánás pedig sem nem méltánytalan, sem sem jogtalan, mert törvényen alapszik, tehát nem is az állammal szemben való helyezkedés. Hiszen „Hid-gségi” is ha építtetne magának egy házat, okos észszel talán csak nem engedné, hogy más tanyászszon benne s tetszése szerint rendelkezék felette, maga meg az utcán szedeleljen?!

Egy kisebbségi tag.

*) Az „Audiatur et altera pars” elvénél fogva a személyes vonatkozású részek kihagyásával közöljük.
S z e r k.

Színház.

Szalkay társulata bevégezte városunkban előadásait, s rövid tartózkodása után Gyergyószentmiklósrá távozott.
A rövid tartózkodás azt hisszük ránk kellemesebb emlékekkel végződött, mint rá; mert őszintén konstatálhatjuk, hogy az utóbbi években itt szereplő társulatokat Szalkay társulata minden tekintetben felhaladta.
Mélytányolta ezt egy a színházba járó közönség is, mint a hírlapok, s hogy érdeméhez méltó pártolásban a társulat még sem részesült, annak oka

csak kisebb részben fekszik a társulat működésében, nagyobb részt külső körülmények okozták.
Szalkay ugyanis a repertoár összeállításánál nem volt épen válogatos sem a változatosság szempontjából, sem az előadott darabok abszolút becsére nézve.

Bizony a sok operettet és énekes böhözetet megújja a közönség, ha mértéken túl része van belőle, különösen ha még a zenekar és énekkar hiányait is tapasztalnia kell.

Pedig Csikszentmárton csak egy színház estére való közönség van, mert kicsiny a város, tehát a direktornak arra kellett volna törekednie, hogy ezt a egy közönséges minden estére biztosítsa magának.

Ö azonban a tartalmatlan librettóju operettek, a szellemetlen böhözetek tömkelegéből csupán egy párszor tért ki komolyabb tárgyú darabok előadására, de ez esetekben sem volt mindig közönséget, mert Obrenovics Sándor és Draga királyné szerepekre felosztott, de cselekvény nélküli tragédiája, melyet minden művel, félig művel ember az újságokból a legapróbb részletéig ismer, hatásra legfeljebb Mucsán találhat már, bármennyire igyekezett azt valami Kerekes Pungur (?) puskadurrogatással bőven fűszerezni.

Ilyen darabot a dráma névvel illetni illelmeztlenség. Kárnak is tartom, ha társulatát ilyen darabok betanításával fárastja, ahelyett méltóbb munka volna. ha a segédszínészek képzésére több gondot s szerepek megtanulásának ellenőrzésében több erélyt tanúsít a jobb daraboknál.

Nem révom fel hibáit a diszletek és jelmezek szegénységét, de megemlítem, mert bármily jó az előadás, az nem elégséges az illúzió felkeltésére, ha a környezet a lefolyó jelenetekkel nincs összhangban, ha a királyné ruhája kopott és nyárs polgárius, ha erdőben folyik a cselekvény és sehol egy fa fá sem látok.

A társulat különben a főbb szerepökörre vidéki társulatnál szokatlanul jó erőket rendelkeztet.

A „Prímadonna” előadásán maga az igazgató, Czinczár Kajetán személyében rendkívül sikerült alakot nyújtott: s a közönséget istenadta komikus tehetségével igen gyakran kitörő jókedvre hangolta. Színpadon bizottsága, értelmese hangja, élénk mozdulatai, az affektáltság nélküli természetes játéka igen kiváló színészszó teszik.

A mellékszereplők gyengéven állottak meg helyüket, igen gyakran azt sem tudták melyiknek mit kell mondania, s hogy az előadás kátyuba nem lenneket, Szalkay megjelenése okozta, mivel egyszerű élet költözött a színpadra.

Ha abszolút mértékkel mérni lehet, társulatában ő legkiválóbb erő.

Tábori Frida (Mariette) és Pápai Lajos (Trilla) Viktor magaslottak ki még az előadás keretében. Az előbbiben bájos alakját, kisebb kaliberű, de kedves hangot és értelmese, bárha néha elcsietett játékot, az utóbbiban igazi tehetséget fedeztünk fel.

Kiemelendő még Gözön (Felleji Andor). Nehányan sokat rontottak az előadás összhangján az által, hogy szerepüket nem tudták.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Esküvő.** Dr. Tauber József helybeli fiatal ügyvéd folyó hó 15-én tartotta esküvőjét a legszűkebb családi körben Nagy Mariával, özv. Nagy Sándorné kedves leányával. Az anyakönyvi bejegyzés után, a helybeli róm. kath. templomba vonultak, hol Szigethy Gyula plebávégezte az esketési szertartást s lendületes beszéd kíséretében kérte Isten áldását a szép frigyre. Az ifjú pár esküvő után násztra indult. Boldogságot és szerencsét kívánok.

— **Bírói kinevezés és áthelyezés.**
Öfelség, a király Kuroz Antal bódmezővásárhelyi járásbírói albirót a helybeli királyi törvényszékhez bíróvá nevezte ki, Csia Béla csikszentmártoni kir. járásbíróit hasonló minőségben a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíróshoz helyezte át és VII. fizetési fokozatba léptette elő.

— **Dr. Ujfalusi Jenő** városunk tevékeny polgármestere a múlt hét végén a rendezett tanács városok kongresszusára Badapestre utazott. A rendezett tanács városok küllöttvinek értekezletén mint annak jegyzője vett részt. F. hó 17-én a délelőtti vonattal érkezett haza.

— **Gyászrovat.** Szebony András csikszépvízi kereskedő folyó hó 13-án déltán fél 5 órákor hosszas szenvedés után elhalálozott. Temetése e hó 15-én történt nagy részvét mellett.

Puskás Iluska, Puskás Tamás csikszépvízi kántor-tanító 9 éves kis leánykája folyó hó 13-án elhunyt. Folyó hó 15-én temették el nagy részvét mellett.

— **Egy egyetemi tanár jubilálása.**
Dr. Haller Károly miniszteri tanácsos, egyetemi tanár 40 éves tanári jubileumát folyó hó 23-án, péntekdél másod napján fogják Kolozsvárt megünnepelni barátai, tisztelői és egykori tanítványai. Az előki megnyitót Dobál Antal a kolozsvári ügyvedi kamara elnöke tartja és és a Himnusz a kereskedők és kereskedő ifjak társulatának dalokara adja elő. Újvözöl beszédek is lesznek még pedig: a) a kolozsvári jogakadémia első évi hallgatói nevében Benel Ferencz városi tiszti főügyész által; b) a kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetemen dr. Apáthy István egyetemi rektor által; c) Koloz-

vár város tanácsa és törvényhatósága részéről Szvacsina Géza kir. tanácsos, polgármester által; d) intézettek, egyesület képviselőinek üdvözlétei. Végül üdvözlő levelek és táviratok felolvasása és a Szózat elnéklése ugyancsak a kereskedő írás társulatának dalkara által. Ez alkalomból egy Em lék k ö n y v e t fog kiadni a rendező bizottság, a mely dr. Haller Károly működésének méltatásán, társadalmi tevékenységén, egyes kiválóbb hallgatóinak az ünnepeltre vonatkozó cikkein, jellemző apróságokon és az ünnepen elhangzott beszédeken, volt hallgatóinak névsorán kívül az ünnepelt különböző korszakokból való arcképeit, valamint volt hallgatóinak csoportképét stb. fogja tartalmazni. Ára diszkótésben 4 korona.

A kongregáció. Mult számunkban röviden megemlítettük, hogy gróf Majláth Gusztáv Károly farsadhatatlan püspökünk e hó 9-én Somlyóra érkezett s 10-én tartotta meg a Mária társulatba belépni kívánt tanuló ifjúsággal a felavatási szertartást. Az ünnepélyes szertartás a klostoromban délután folyt le, mely alkalomból a kerületi papság nagy része s az az napi keddi bucsuról is visszamaradt sok férfi és nő vett részt az épületes aktuson, az érdekeltek szülőikön kívül. A főpásztor a fiatalokhoz intézett gyönyörű beszédében vázolta a kongregáció célját, mely mentes azon tendenciától, mintha az csupán a papi pályára való előkészítést célozná, hanem bázisul akar szolgálni a vallás-erkölcsi élet tisztaságának és folytonosságának, melyre minden rendű egyéneknek szüksége van. Gyönyörű alkalmi szent beszédet tartott a felavatás alkalmából gróf Mikos János alfalvi plebánus is, mely a hallgatókra nagy hatással volt. Felavatás után ugyancsak a templomban kezdetét vette a kongregáció által a főpásztor tiszteletére rendezett ünnepély, melynek műsora 9 pontból állott s minden egyes része oly sikerrel adott elő, hogy ha a hely méltóságával nem ellenkezik, a zajos óvácsók-nak vége hossza nem lett volna. Az ünnepélyt Auber Károly nyitányával vezette be a gimnázium zenekara; aztán Kádár Ferencz VI. oszt. tanuló tartott gyönyörű szavazatot. „Felavatásra” czimmal az ifjúsági vegyeskar Weber Imáját kitűnő összhangban énekelte; majd Király Henrik dr. főgimnáziumi tanár tartott eszmékben gazdag ünnepi beszédet a felavatás jelentőségéről. Ezt követte Palotásinak a „Multak emléke” czimú dalműve a zenekar által hedegűn előadva; mire László Zoltán első osztályos kis fia remek és hátran előadott szavazata következett, a miért a főpásztor nemcsak elismerését fejezte ki az ügyes kis szavalónak, hanem jutalmában is részesítette. Ujából a vegyeskar gyönyörű énekrészletet adott elő, továbbá Gábor László praefektus intézett szép köszöntő beszédet a főpásztorhoz s ezzel a szép ünnepélyt a zenekar Mayerbeer remek indulójával bezárta s azzal a főpásztor bucsut vévén a tanári testület és ifjúságtól, ezeknek és a közönségnek zúgó éljenzése mellett, kísérve a papság s tanárok által a szeredai vasút-állomásra hajtattott és tovább utazott.

Az egyetemi hallgatók estélye az idénről elmarad. Az egyetemi hallgatók estélyére vonatkozólag Kolozsvárról a következő értesítést vettük: A csikmezei egyetemi hallgatóknak Kolozsvárt 1904. évi május hó 12-én az egyetemi estély tárgyában tartott közgyűlése, tekintve a fimerült ellentéteket, határozatlan kimondotta, hogy ez évben a „Csikmezei egyetemi hallgatók” szokásos estélyét nem tartja meg.

A vármegyei községi faiskolák vizsgálatát Kertész István faiskola felügyelő f. hó 19-én Csikmezeaságon kezdi meg és a következő napokon folytatja a felmérést, gy. szentmiklósi és tölgyesi járásközségekben is.

Faj sertések kiosztása. A gazdasági egyesület által 40⁰ ár levendélással kiosztandó fajsertésekből még 30 drb. áll a gazdaság rendelkezésére. A meglévő sertések választásán szerint darabonként 55 korona árban becsültatnak a gazdaság rendelkezésére azon kikötéssel, hogy azokat egy éven belül pusztán csak tenyésztésre lehet használni. A gazdaságk érdeklében áll, hogy tenyész sertés szükségletüket minél előbb beszerezzék, mert ha a még meglévő sertések pár nap alatt nem vétnek meg, a kormánybizottság a sertéseket más vidékre fogja eladást végezt elszállítani.

A pünkösdi előtti vásár. Városunkban az évenként áldozó csütörtök utáni péntekre eső ugyanevezett pünkösdi vásár e hó 10—13-án zajlott le, mely ugyezölvá semmi élénkséget nem mutatott s igazán fokmérője volt az általános pénztelenségnek, mit leginkább az ex-lexből származó adóretánczia behajtása okozott, habár e tekintetben a pénzügyi hatóság elég kiméletet is tanúsít a hátralekötökkel szemben. Meglátásztott ez az állatvásár, melynek habár az idő kedvezett és nagy is volt a kínálat, de a kereslet és vétel alig tett számot a túl magas árak miatt is s inkább a borjas tehenekre és vágó marhákra szorított, pedig egy fejő tehenért most magasabb árat kérnek és fizetnek, mint ezelőtt 2—3 évvel kétféért, de hiába: az élelmi szükséglet biztosítása elébe a magas árak sem szabnak korlátokat. A felhajtás nagy volt Felhajtattott: 157 drb. sertés, 8 bival, 436 ló, 250 kanca, 680 ökör, 1276 tehén és 88 darab borjú, összesen 3071. darab állat. Eladott: 52 darab sertés, 4 darab bival, 112 ló, 100 kanca, 260 ökör, 392 tehén és 88 borjú, összesen 1008 drb állat. Meglátásztott a

pénztelenség még inkább a belső kirakódó vásáron, a hol az oly epedve várt esős, átros idő miatt is kevés nép volt jelen és tolongás a jövés-menésben senki sem akadályozott. Egyes iparcikk-knek úgy szólva semmi kelendősége nem volt, s a vétel inkább kézzel cipőkre s a nyári szezonra való tekintettel a kalapokra szorítottok. Csizmadiaik feltűnő kevés számban voltak képviselve s üzletük így is pangott, a mi nem is csoda, mert hiszen ma napság már a hajdan sárga csizmás sátoros cigányok is csizmát huz a lábára, hogy a kortól el ne maradjon.

Jókai Mór végrendelete. A nemzeti nagy költőnk végrendeletét, melyet a tavaly február havában irt és Gaszner Béla kir. közjegyzőnél volt letéve, a budapesti III. kerületi kir. járásbírósg előtt e hó 12-én hirdették ki, mely szerint Jókai minden ingó és ingatlan vagyonát és járandóságait egyedül feléje Grósz Bellának hagyományozta. Az indokolásban kiemeli a költő, hogy fogadott leányát, Feszty Árpádné szül. Jókai Rozát azért mellőzte, mert őt a köteles részen túl is már életében kielégítette s különben is részéről életében sok keserűséget szenvedett.

Az O. M. K. E. közgyűlése. Pünkösdi vasárnapján tartja az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület évi nagy gyűlését Budapesten. E gyűlésen minden eddig beiratkozott tag részt vehet. Az utazásra a következő menetidő kedvezmények engedélyeztettek egy II-os osztályra váltott jegy az I. ső osztályra való utazásra; egy III-os osztályra váltott jegy a III. osztályon való utazásra. Ily kedvezményes vasúti jegyek váltására szóló igazolványokat a tagok levélheli vagy távirati megkeresésére az O. M. K. E. előkészítő bizottság (Budapest, V. Akadémia u. 3.) vagy Harmath Sándor marosvásárhelyi kereskedő társulati elnök küld.

Vessettegben elhullott szarvasmarha. Csikszenttamási Szabó Albertnek egy. a kertjében szabadon járt 1 éves üsző borjúját április hó 26-án egy kóbor kutya harapta meg. A gazda nem gyanítva, hogy a kutya veszett is lehet, közömbösen vette a harapást, de a sebet gyógyította. A borjú azonban e hó 10-én, tehát 14 nappal a marás után nagy változást vett észre t. i. nem evett, minden idegen tárgynak neki ment, erősen bögött s a földet is rága, mely előzmények után következő éjjel elhullott. Orvosilag az elhullott borjú a veszettség konstatáltatott.

Megmarta a veszett kutya. Gy. békasi Zeller Endréné a mult héten egy kis öleiben, mely a gyermekek kedvence volt, az ingerlékenység jelei mutatkoztak, a mi addigi természetével ellenkezett. Két-három nap múlva már dühöse vált a családhoz tartozó 5 éves kis gyermeket felső végtagján meg is harapta. A tulajdonos a kis ebet elzárván, orvosilag megvizsgáltatta a kütnt, hogy az veszettségben szenved, mire el is pusztított, a sérült gyermek pedig a budapesti Pasteur intézetbe szállítottatott.

A fagyos szentek. Az a n-vezetes három fagyos szent: Pongrácz, Szévecz, Bonifác, melyektől különösen Észak és Közép-Európa népei remegni szoktak, az idén esővel köszöntött be; nálunk s a második nap reggelen is még szitált az eső, mit ohajtva vártunk s a mi kilátást nyújtott arra, hogy a szokásos fagytól talán megkímélve leszünk. Ugy is lett, mert habár különösen az utolsó nap borogós idő mellett hűvös északi szél tudogált, mindazonáltal a hőmérő a zéruson felül maradt s a fagy ezáltal elkerült. Sokféle legenda van különben a május hónapban az időtájt előforduló szokott fagyok okairól. Legtöbben azokat a jéghegyeket tartják a lehűlés okozóinak, a melyek ezen időtájt szoktak a sarkvidékekről az Atlanti-Oceánra a melegebb áramlatot lezúszni, melyeknek hideg ölykor csak nem az egyenlítő alatt is érezhető. A meteorológusok azonban ezt a feltevést csak részben erősítik meg. A dolog szerintük úgy áll, hogy május elején nálunk és a Balkánon a légnyomás rendszeren egyszerre csökkenni szokott, ellenben északon és északnyugaton emelkedik. Ennek az a következtése, hogy az északi hidegebb tájak sűrűbb légtömege szelek alakjában a depressió területe felé folyik és ha itt derült időben egyenlítődik ki, akkor a bigany a fagyponot alá süllyed s mi sírunk.

A E. M. K. E. közgyűlése. Az erdélyi Magyar Köztársasági Egyesület XX. évi rendes közgyűlését f. évi május hó 24-én délután 4 órakor Kolozsvárt, a város háza nagytermében fogja megtartani a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult ülése jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Bizottságok kiküldése. 4. Évi jelentés. 5. Számadások előterjesztése, a számvizsgáló bizottság jelentésével. 6. Jelölő bizottságok előterjesztése. 7. Jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. 8. Elnöki zárszó. A közgyűlésre a tisztelt ördökös, alapító és rendes tagok tisztelettel meghívattak. Kelt Kolozsvárt, az igazgató-választmány 1904. Április hó 12-én tartott üléséből. **Gróf Beldi Ákos, elnök. Sándor József t. al-elnök-főtákar.**

Eladó. Kisebb fűszerkereskedésbe szükséges, főköcs árulvány és ármaszta, kevénsé használt állapotban jutányos árban eladó. Tudakozódni lehet Salamon Lajos kereskedesternél, a város háza mellett levő emeletes házban

Pályasati hirdetmény. A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága az 1904—1905. tanévben betöltendő 12 állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre ezen- neli pályázatot hirdet. Ezek a helyek a tanintézetbe belépő 18-éves hallgatóknak vannak első sorban fenntartva és azokat az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben és a volt „kapcsolt részeken”, azaz a volt Krasszán, Közép-Szolnok és Zaránd megyében és Kövár vidékén) született, iskolai tanulmányokat jó sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból és lakásból a tanintézeti konviktsban fűtéssel és világítással, ágyneművel és ezek mosatásával és betegség esetén ingy-nes gyógykezelésből. A helyrejeltes folyamodványhoz mellékelendő: 1. Iskolai bizonyítvány legalább 7 gimnáziumi, 7 reáliskolai osztály végzéséről vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) vég bizonyítvány. A kik több osztályt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, előnyben részesülnek. A kik hat gimnáziumi, hat real vagy polgári iskolát végeztek utóbbi esetben valamennyi tantárgyból jó osztályzattal — szintén folyamodványhoz mellékelendő. Ezek azonban csak abban az esetben számíthatnak ösztöndíjra, ha az október hó 1—8-ig tartó beiratás alkalmával az I évesekre megállapított létszám — 40 — nagyobb előképzéssel bírók által be nem töltötték. Ezért a hat polgári iskolai bizonyítványval pályázók folyamodványait csak október hó 9 után tárgyalhatnak és intézhetnek el. 2. Keresztelő levél, a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolása. 3. Szegénységi bizonyítvány (melyet a fűszolgabíró, illetőleg a városban a rendőrkapitány kell látatamozni.) 4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkatú és a himlő ellen való védőoltás igazolására. 5. Szülői vagy gyami nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére a szükséges és az első fél- évben körülbelül 90 koronára menő összes díjak befizetése és a folyamodó egyéb szükségletei- ről (taneszközökéről, ruházatáról, szükség esetén tüdőoltó zubonyról) kellőképp gondoskodnak. A folyamodványban felsorolandók még: a folyamodó illetőségi helye, szüleinek állása, tartózkodási helye, testvéreinek száma és kora, továbbá, hogy árva e vagy nem. A folyamodványokat a földművelésügyi m. kir. Miniszter Ur Ö Nagyméltóságához czimmezve, f. év július hó 15-éig, a m. kir. gazdasági tanintézet igazgató- ságához — Kolozsvár — kell benyújtani. A tanintézetbe felvendő hallgatók beiratkozási ideje október 1-8-ig tart. A tanintézet „Érte- stítő” megküldi az igazgatóságnak. Kolozsvár, 1904. május hó 10-én. Dr. Szentkirályi Ákos, igazgató.

C S A R N O K.

Két szál virág.
Regény. Irtá Balás Béla.
Igy telt el aztán a nyár. Lassankint baba- jöttek mind a falu diákjai, tanuló leányai, nagy- össejöveteleket, nagy gyermek mulatságokat rendeztek.
Mariska most már, mint házi kisasszony- ny fogadta a vendégeket. Még a felnőtt-eket is, Ő élvezte a polgári, most már otthon mar- rad anyja segítségét. Cserey meg Urnapján visszatért Kolozsvárra, hogy a felvétel kitünté- séről leánya részére lemond, mivel hogy Mariska- nem megy pályára.
Igy volt aztán, hogy mikor elérkezett szeptember eleje s a fecskek gyűléseket tar- tottak a templom fedelén, megismerésén az utaz- ság részleteit s a diákok és tanuló leányok szorongó bus szívvél készülődtek az új tanév megkezdésére, Mariska, mint egy anya, ugy- szedte rendbe Ágnesnek a holmiját, ugy készi- tette őt a negyedik polgárira a városba.
Most már az Ágnes szive volt nehéz. És a Józsié, Ágneset Spisnizsgyörgyre vitték, az urfi pedig Székelykeresztúrra. Az nyugott még némi kis vigaszt, hogy mindkettőjüknek még csak egy évük van hátra s hogy karácsony- kor és húsvétkor laza jönnek. És aztán! Aztán júniusban Józsi megkapja a tanítói oklevelet, abba az lesz irva tisztán, magyarul, hogy ő ur s akkor azt a csinos, gigeris palczát, a mely a mely már ott várja azt a boldog időt a la- dája felekén, előveheti, sétálhat vele, megör- gathatja ügyesen, sikkesen a levegőben, a hogyan az urak szoktak, mert hiszen akkor ő is ur lesz, a hogyan meg leszzen irva tisztán, magyarul az okl-véiben, még pedig kétszer, a kezdetén s a végén.
Ágnes pedig szintén honn marad, házi kisasszony lesz.
Álmodjuk át tehát mi is velük azt az esz- tendőt, olyan gyermekek álommal, a mely örül annak, hogy ő ur lesz s hogy a palczát meg- forgathatja a levegőben, ugy, mint az urak. És ne álmodjunk ezen túl semmit, mert a fiatal- álomok csak a boldogságot terjednek. Ott van a hatásuk. Hogy az urak mennyi keserűséget- szereznek nagyobb urak, hogy a sora mekkorá- kat szünt a hátraa egy sokkal czifrább palczá- val, arról ne álmodjunk mi se.
Mert eittelt az év, minden boldog, eppő álmaival eittelt s a következő júniusban, epp- azon a napon, a mikor tavaly Urnapja volt, állott szóbeli vizsgára Józsi ur s az egy évi- álmodás kiús felébredése az lön, hogy a min- dig jel-s bizonyítványu Árkosi József két tan- tárgyból megbukott.
Mit jelentett ez? Olyan szegényt, a mi

elől csak a halálban vélt eltakarót találni a szegény ifju. És egy évi hátramaradást.
A szegény megenyitette Ágnes jóságos szívének vigasztaló, megnyugtató szelid szava, az egy év is így valahogyan eltelték, de a sora palczája élelshib szüntására volt felelmele.
Józsi ugyanis kisebb korában addig beteg- geskedett a gyenge szervezetre erős, éles levegőjű Csikban, hogy most az enyhe éghaj- latu Udvarhely megyében hiába erősödött izmos kamaszsza, a tanulmányban annyit szittett, hogy ez év tavaszán már 21 éves lett a sorozásu állítattván „fogatkozás nélkül” egy hangul- sorozták be, persze, mint tanuló 8 hetre. Ámde- őszszel nem lévén állása, elvitték három esz- tendőre, megbe várván a következő év nyaráit, a mikor is be kellett volna s hétére vonulnia.
Nem segített semmi kérelmezés.
És elvitték nem is közrele. — hanem Boszniaiba.
Szegény, szegény Ágneska, te, mely kegyet- len kézzel tépte szét a sora rózsaszín illúzió- dat! Mennyi könnyet borított ezen rózsaszín illúziókat látó szemeidre. Azt az ártatlan kel- let be hamar fosztá meg (shér virágaitól)!

Ime, mily hamar jönnek a gyermek-ki kebel- bohó álmaira a való élet keserű felébredései. Ime, hogyan sájtalja ki a kőnél nehezebb faj- dalom a szív esorduló érzéseit. Oh, csak most lehet látni, mi tenger lakozik egy szivben. Heteken, hónapokon át gyönyögdött, esugott, hullott, folyt, ömlött, aradt szemem ki szivéből az érzés, a köny és mégis puha, érzékeny volt a szív.
Hannem aztán mikor Józsi is ártebe a leg- keservesebb napokat s megnugtatóbb leveleket kezdett írni s vigasztalta Ágnes, hogy: „majd- eittelt ez a három esztendő” s hosszú szép levelekben bánatát, a katonabánat humoros- vigasztalásával vonta be a zárgó szív kezdett lecsendesedni, kezdett rajta a köny-felszikkadni s a most már erősebb szív könnyekben viselte a fájdalom nevezet. Mariska is, a jó Mariska, az ő jó testvére mindennap vigasztalta s az- a könyből szikkadt szivét jó izu, édes meg- ég- gel jarta át. Anyja, apja is gyakran kellekire- vonták, eskolgatták, vigasztalták. El is kez- tek tréfálkozni, Józsinak előhozzák eredeti- mondásait, mozdulatait, taglejtését, Ágnes- bele adta magát egy álomvilágba. Elbeszélgetett- vele. Boldogságot nevetett. És mudez oly enyhe, szelid boldogságot öntött szívébe.
(Folyt. köv.)

NYILTTÉRE.

Fűszer, vegyes és divatrua kereskedőket látogató- utazók és helyi úgnyökök
fényes mellékeresetre
tehetnek szert egy alkalmi mellékezik ajánlá- sával, melyre minden kereskedőnek szüksége van. Ajánlatokba azonnal válaszolunk.
Apollo-nyomda
Budapest, VII. Almásy-tér 2.
*) Ezen rovatban megelenő cikkeikért semmi- felelősséget nem vállal a Szerkesztő.

Eladó

a Szereda—Zsögöd közötti uton egy föld- szintes kőház, mely áll 4 szoba, 1 konyha és 1 pinczéből szabadkézből- olesó áron eladó. Bővebb felvilágosítást a- lap kiadóhivatala ad. 14

Árverési hirdetmény.

Alulit bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezen- neli közhírre teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényes- nek 1904. évi 1716. számu végzése következtében Bartha Ignác ügyvéd által képviselt Márkos János tsnadói lakos javára képzésimóni Már- ton Ferencz, Gergely Borbála Veres György, Veres István és csikszeredai Ambros Ignác, Éltés Gergely és Darvas István ellen 1200 kor- s jár. erejéig 1904. évi április hó 18-án fogat- nosított ki-letézési végrehajtás utján lefogalt és 2590 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, ruházat, marhák, lovak, szeke- rek, tűzita, hámszer, zaendly, épületfák stb. nyilvános árverésen eladatnak.
Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbírósg 1904 évi V. 181/2. számu végzése folytán Csikszentsimon és folytatólag Csiktu- nádon végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközésére 1904. május hó 25-én d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a vonni szám- deközők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. § a értelmében készpénzbe- tés mel- lett a legtöbbet igézőnek, szükség esetén, becs- lóan alul is elfogtak adatni.
Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fellfogaltatták s azokra kielé- gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Csikszentmárton, 1904. évi május hó 10-ik napján.
Gondos István,
kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csikszereadi kir. törvényszék, mint te-
lékönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj.
Boltony István végrehajtónak, Both János
és neje Antal Róza végrehajtást szenvedő elleni
600 kor. tőkékövelet és járuléki iránti végre-
hajtási ügyében a csikszereadi kir. törvényszék
területén lévő Csik-teső község határára fekvő,
a csikszereadi 263 sz. jtkvben foglalt A + 2. rend.
1104a. hrsz. s. belsőlegre 640 korona, 3. rend.
1870. hrsz. szántóra 30 korona, 5. rend. 2174.
hrs. szántóra 17 korona, 6. rend. 2180/2. hrsz.
kaszálóra 2 korona, 7. rend. 2250. hrsz. a.
szántóra 9 korona, 8. rend. 2303. hrsz. a. szá-
ntóra 62 korona, 9. rsz. 253. hrsz. kaszálóra
9 korona, 10. rend. 3811/1. hrsz. szántóra 63
korona, 11. r. 3993 1. hrsz. kaszálóra 22 kor.
12. rend. 4012, 4016. hrsz. kaszálóra 29 kor.,
13. rend. 4420. hrsz. szántóra 9 kor., 14.
rend. 4561. hrsz. szántóra 48 korona, 15. rend.
1740. hrsz. kaszálóra 44 korona, 16. rend.
5068 hrsz. kaszálóra 27 korona, 17. rend.
5155/1. hrsz. kaszálóra 49 korona, 18. rsz.
5303. hrsz. szántóra 13 korona, 19. rsz. 6093 15.
hrs. legelőre 16 korona, 20. rend. 6172 1. hrsz.
kaszálóra 35 korona, 22. rend. 6982. hrsz. sz.
legelőre 97 korona, 23. rsz. 7533. hrsz. ka-
szálóra 33 korona, 24. rendsz. 7537. hrsz.
kaszálóra 17 korona, 25. rend. 7759 3. hrsz.
kaszálóra 31 korona kikiáltási árban és pedig
nem csak Both Jánosné szül. Antal Róza végre-
hajtást szenvedő, hanem az 1881. évi
LX. t.-cz. 156. §-a alapján Antal József, Antal
Károly és Antal Mihály társulajdonosok nevén
álló járandóságokra is s így az ingatlanos
egészére, a csikszereadi 321. sz. jtkvben A +
1. rsz. 1092., 1093. hrsz. a. kertre 16 korona
kikiáltási árban és pedig a fent idézett t. sza-
kasz alapján nemcsak Both Jánosné sz. Antal
Róza végrehajtást szenvedő, hanem a
Kopacz Ignác, Kopacz Ignácné sz. Bartó
Rózalia, Antal József, Antal Károly és Antal
Mihály társulajdonosokat illető járandóságokra
is s így az ingatlan egészére a csikszereadi
1316. sz. jtkvben foglalt A + 1. rsz. 3642. hrsz.
szántóra 50 korona kikiáltási árban és pedig
nem csak végrehajtást szenvedő, hanem Antal
József, Antal Károly és Antal Mihály társulaj-
donosok nevén álló járandóságokra is s így az
egész ingatlanra a csikszereadi 1410. sz. jtkvben
foglalt A + 1. r. 3993/2. hrsz. kaszálóra 11 kor.,
a csikszereadi 1594. sz. jtkvben foglalt A + 1. rend.
1104 hrsz. belsőlegre 320 kor., 2. rend. 3112.
hrs. szántóra 17 korona, 3. rend. 7759 2. hrsz.
a. kaszálóra 62 korona, kikiáltási árban és pe-
dig nemcsak a most nevezett végrehajtást szen-
vedőt illető hanem Antal József, Antal Károly
és Antal Mihály társulajdonosok nevén álló
járandóságokra is s így az ingatlanok egészére,
továbbá a csikszereadi községi 378. sz. jtkvben
A + 2. rsz. 6293. hrsz. kaszálóra 140 korona,
kikiáltási árban és pedig nemcsak Both Jánosné
végrehajtást szenvedőt, hanem Antal Tekla,
Antal Eliza, Antal József, Antal Károly és An-
tal Mihály társulajdonosokat illető járandósa-
gokra is s így az egész ingatlanra. — Végül
a csikszereadi 951. sz. jtkvben foglalt, A +
1. rsz. 1128, 1129. hrsz. a. szántó és kaszálóra
78 korona kikiáltási árban és pedig nemcsak
Both Jánosné végrehajtást szenvedőt, ha-
nem Antal József, Antal Károly és Antal Mihály
társulajdonosok nevén álló járandóságokra is
s így az egész ingatlanra elrendelte és hogy a
fentebb megjelölt ingatlanok az 1904 évi jun.
hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor Csik-
szereadi és folytatva Csikmadéfalva községhez
tartozó megmaradt nyilvános árverésen a megál-
lapított kikiáltási árban alul is eladhatni fognak.
Arverési szándékozók tartoznak az in-
gatlankészletnek 10% -ot készpénzben, vagy
az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam
mal számított és az 1881. november hó 1-én.
3333. szám alatt kell igazságügyminiszteri ren-
dellet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpa-
pírban a kikiáltók kezébe letenni, avagy az
1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat
pénznek a bíróságnál előlegez elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.
Csikszereadán, 1904. márczius hó 8-án.
Gecző Béla s. k.
kir. tszki bíró.

Hirdetmény.

a csikszereadi róm kath. fővelő intézet
Élelmezésének bérletére.
Az erdélyi r. kath. Status Igazgató
tanácsának ez évi 529 sz. végzése alap-
ján a csikszereadi r. kath. fővelő inté-
zet élelmezésének bérletére 1904. szept.
1-től 1907. augusztus 31-ig terjedő,
három évi időtartalomra ezennel nyílt
pályázatot hirdetek.
A megköthető szerződés alapos meg-
ismerés végett található Csikszereadán,
a fővelő intézet igazgatóságánál. Tájékozás-
ul szolgáljon, hogy élelmezni kell
96 100 növendéknek, négy tagnál álló
előjáróságot és megfelelő eselést. Az
élelmezés egység ára egy növendék után
tanévi (tíz havi) időre 200 K. Ajánlat-
ot tevő élelmező, ha az intézet előjáró-
sága jónak látja rábizni, tartozik ugyan-
gyan az internátus élelmezését is
elvégezni, hol ismét 90 növendék élel-
mezendő tanévi 130 kor. egységért,
ugy, hogy az évi bérletár átlag
30.000 korona. Kik e vállalatot el-
nyerni önjutták zárt ajánlatokat a
csikszereadi fővelő intézet igazgatóságá-
hoz ezimezve, f. év június 25-ig ad-
ják be. Június 25-én reggel 8 óra-
kor az ajánlkozók szövegi versenytár-
gyalás fog tartatni fent jelzett igazgató-
ságnál, minnek eredménye a Status igaz-
gató tanácsához terjesztetik jóváhagyás
végett.
Pályázók tartoznak előzetesen letenni
4000 koronát óvadéknak, mely tele-
részben készpénzzel teendő le, felerészben
pedig elsőhelyen való jelzálogi bekebe-
lezéssel, vagy óvadékképes értékpapírral
biztosítható
A bérbendő hatóság fenntartja ma-
gának a jogot, hogy a pályázók közül
az esetleg magasabb árgyességért vállalat-
kozót ajánlhassa, ha egyéb érdekek ugy
kívánják
Vállalkozó tartozik az intézetben
lakni. A vállalat albérlébe nem adható
Csikszereadán, 1904. május 18
Bálint György,
fővel. int. igazgató.

Dupla villanydelejes
kereszt vagy csillag

D. R. G. M. 88503. sz.
gyógyít és felhívó jótállás mellett: köszvény,
reuma, asthma (nehéz lélegzés) álmatlanság,
fűség, nehezes hallás, epilepsia (toskór) ide-
gesség, étvágytalanság, sápkor fogfájás, mig-
ren, tehetetlenség, influenza, valamint minden
idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. ké-
szülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem
gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol
már semmi sem használ, ott kérem az en-
készülékem megkísérlését, meg vagyok győződve
készülékem biztos hatásáról. 8 52
A nagy készülék ára 6 korona.
Idült betegségeknek alkalmas.
A kis készülék ára 4 korona.
Könnyebb betegségeknek alkalmas.
A központi elárusítóhely szerk. ut. utánvétellel, v
előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.
Scheffer D. Sándor,
Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Hirdetmény.

Alattirtak közhírré teszik, hogy a
csikszereadi határában „Gáspárné” nevű er-
dőrészen az arányosítási tétellel részükre
kiszakított mintegy 80 hold területen ta-
lálható haszon lenyőllát szabadszékéből ez
év május hó 24-én délelőtt 8 órakor el-
adják.
Az egyezkedés fenti időben csikszere-
adán Buzás József lakásánál eszközölhetik.
Csikszereadán, 1904. évi május hó 15.
Buzás József. Lakatos Károly.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Csikszereadán kaphatók: Albert Balázs és Fia urak kereskedésében.

Nyomatott Csikszereadán, Szvoboda Testvérek könyvnyomdájában, 1904.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulle-
mezott raktáramból világ-
hírű a kiválóságúért álta-
lánosan kedvelt mexikói
esüstárulmat és pedig 6
db mexikói ezüst asztali
kés, 6 db mexikói ezüst
evővillát, 6 db mexikói
ezüst evőkanalat, 12 db
mexikói ezüst kávéska-
mlat, 6 db kiváló díszert-
kést, 6 db kiváló díszert-
villát, 1 db mexikói ezüst levesmerítő kanál,
1 db ezüst tejmerítő, 2 db elegáns szalon
asztali gyertyatartót 8 52

46 db összesen frt 6.50.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen
egy szavatosság mellett pontosan működő 12,
kilo hordképességű háztartási mérleget kap
teljesen díjtalanul. A mexikói esüt egy tel-
jesen fehér fém (bélül is), melynek tartósságát
és kiváló minőségét 25 évi jótállást vállalok.
Szátküldés a pénz előlegez megküldés esetén
vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Scheffer D. Sándor Budapest, Bezerédi-u. 3.

Egy jókarban levő használt
ZONGORA

jutányos áron eladó. — Hol? meg-
mondja e lap kiadóhivatala.

Mindenemelt (szinarany,
platina-ezüst, rézfonesor,
románéz) fogtörés, fog-
huzás, fogtakarítás és mű-
fogak készítése

Veress Sándor dr.

fogorvosi és fogtechnikai mű-
termében CSIKSZEREDÁN.

LÁZAR DOMOKOS FELE HÁZ
(ezemben a Kosztolányi szállóval)
EMELETE.

Rendelés d. u. 12-5-ig.

Márceziusi sör
(Érdvászárhelyi Welreiter-féle)
mindig frissen kapható:
özy. Karácsony Jánosnéál
Csikszereadán. (Főter.)

5 koronáért
küldök 4 1/2 kilo (kb. 50 db.) kevéssé megsérült
finom enyle
PIPERE-SZAPPANT
róza, lilomfej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin
és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz
előzetes megküldés esetén vagy utánvétellel küldi.
SCHEFFER D. SÁNDOR,
Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

SZŐLŐLUGAST
ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben,
föld- és homoktalajon.
Erre azonban nem minden szőlőt alkalmas,
hisz mind kuszó természetű, mert nagyobb része
ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem
érték el eredményt eddig. Hol legyenek alkalmas
fajokat állítottak azok bőven eladják házatok az
egész székelyföldön a legkiválóbb minőségű
és más édes szőlőkkel.
A szőlő hazánkban mindenütt megtermen s nin-
esen oly ház, melynek fala mellett a legeszkély-
gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül
más épületeknek, kerteknek, kertészeknek stb., a
legremekesebb díszre, amiként, hogy legkevesebb hely-
yet is elfoglalna az egyebre használható részek-
ből. Ez a legkülönösebb gyümölcs, mert minden
évszázadban teremt. A fajok ismeretéről vonatkozó, szí-
nes fénynyomatos katalógus bármely ingy. és bérn.
küldetik meg, aki ezüstről lev. lapon tudatja. Csím:
Ermelékli E. Szőlőoltvány-lelep. Nagygyazya, u. p. Székelyhid.

A székelyföldi savanyúvizek legjelesebbje az előnyösen ismert

Kászonimpér

„RÉPÁTI ÉGVÉNYES GYÓGY-SAVANYÚVIZ”

naponta friss töltrésben kerül forgalomba.

Aki súlyt fektet arra, hogy egy kiváló, minden tekintetben megbízható ásványvizet
kapjon, az mást ne fogadjon el. Kristály tisztá, szénsavdús, kezelése szakszerű és
telkiismeretes.

Kapható fűszerkereskedésekben és vendéglőkben, továbbá Simon Jenő főraktá-
runknál, litrenként 12 fillér árban.

Egész láda vételnél árkedvezmény!

RÉPÁTI ÁSVÁNYVIZ FORRÁS KEZELŐSÉG

Gyár NYERGES-UIFALU (Esztergom m.) Sürgőnczim: ETERNIT Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

ETERNIT-PALA AZ BESZTCEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.